

Impromptu phantasie (Фантазія-експромт) (скорочено)

Ольга Кобилянська

Ольга Кобилянська

Impromptu phantasie (Фантазія-експромт)

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Кожного разу звуки дзвонів нагадують оповідачці минулі літа і одну людину, як була ще дитиною. Ніжна, вразлива, з сумовитими очима, вона годинами лежала в траві, слухали дзвони монастиря і плакала. Іншим разом вона була пристрасною, наче арабський кінь. Інші діти запрягали її і гнали, немов коня, уперед себе. І це була її улюблена гра, бо вона бігла, мчала через поля і рови, дико і гарно. А якось, коли на небі були грізні хмари, вона пішла сама у місто по наперсток. В дорозі напала її буря, продавці в місті просили перечекати негоду, а вона сказала, що не боїться, і рушила додому.

Була вона якось на канікулах у діда і баби на селі. Лежала над берегом ставу. Над ставом гуляли й миготіли мільйони мушок. Жаби виставляли з води очі. Чорно-сині ластівки літали низько-низенько понад землею. Недалеко від ставу стояли вулики, було чути жужжання бджіл. Лежачи на животі, спершись на лікті, вона вслухалася в жужжання. У цей час парубки ловили жеребця, який мчав божевільними скоками і топтав збіжжя. Неначе мала кішка, закралася вона до жеребця і вхопила за вуздечку. Страшно було, бо кінь міг обернутися і вдарити її ногами. Але він не вдарив і, ведений дрібненькою рукою, ступав слухняно. Потім її сварити, що впіймала коня, бо ж міг її убити.

Коли мала 10 років, строїв у її родичів якийсь переїжджий стройник фортеп'яна. Він був молодий, гарний і чисто аристократичної вдачі. Про нього шептали, що він емігрант і що походить з високого роду. Дівчинка сиділа у кутку і спостерігала за його роботою. Вони були самі в кімнаті.

Він запитав її, котра година, і подивився лагідно. Дівчинка почервоніла, серце загупало. Вона не відповідала, і чоловік звернувся назад до фортеп'яна, якийсь меланхолійний усміх промайнув по його лиці. Вона завстидалась і не рухалася з свого сховку.

Другого дня прийшов він знов, а вона знов зайняла своє місце, дивлячись пильно на нього. Він підстроював, а потім загравав. Те, що грав, була пристрась. Вона почала плакати. Він, побачивши, що вона плаче, перестав грати і дивився на неї здивований.

Потім покликав. Вона не рухалася... Він підійшов до неї... Запитав, що з нею. Дівчинка мовчала, а він говорив, що грав "Impromptu Phantasie" Шопена. Чоловік сказав, що коли вона виросте, то теж зможе грати цю музику, але її треба грати, коли буде цілком доросла... як буде мати більше як двадцять років... Тоді зрозуміє кожний звук цієї музики. Потім взяв її голівку в свої руки і дивився довго в її великі, сумні, заплакані очі. Сказав, що вона буде грати набагато краще, ніж він. А потім поцілував її руки.

* * *

Дівчинка виросла. Вона не любила нікого довго. Вона й не подобалася довго мужчинам; її не бажав ніякий мужчина за жінку. Вона була розумна, дотепна, незвичайно багата натура. Займалась малярством, писала, старалась усіма силами заспокоїти в собі ненаситну жадою краси.

Чому це їй ніколи не вдавалось?

Відповісти на це питання було б так само тяжко, як і на те, чому і її ні один мужчина не любив довго. Мабуть, не мала вона в собі того, що прив'язує буденних людей на довгий час. Була занадто оригінальна. А може стала лише половиною тим, чим обіцяла стати дитиною...

* * *

Оповідачка говорить, що чекає щастя щодня і щогодини. Відчуває, що її життя сумне, безвідрадне. Якби хоч один пишний, святочний день, пориваючий образ або немов яка соната. Так, немов музика. Оповідачка не вчилася музики ніколи. Не могла зіграти "Impromptu phantasie". Але коли звучить ця музика, її душа наповнюється слізьми.

Коли чує музику – готова вмирати. Стає тоді божевільно-відважна, стає велика, погорджуюча, любляча...

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу